

RETEN I ODENSE DOM

afsagt den 23. december 2022

Sag BS- [REDACTED]-ODE

Malerforbundet i Danmark som mandatar for
S [REDACTED]
(advokat Søren Kjær Jensen)

mod

Malerfirmaet [REDACTED]
(advokat Jacob Fenger)

Denne afgørelse er truffet af dommer Mads Spanggaard Stockholm.

Sagens baggrund og parternes påstande

Retten har modtaget sagen den 13. juni 2018. Sagen angår Malerfirmaet [REDACTED]
[REDACTED]s mulige erstatningsansvar for en arbejdsulykke den 27.
marts 2017, der overgik S [REDACTED].

Herunder angår sagen, hvorvidt der foreligger et ansvarsgrundlag, om der er årsagsforbindelse mellem arbejdsulykken og S [REDACTED]s krav, samt opgørelsen af kravet.

S [REDACTED] har nedlagt påstand om, at sagsøgte tilpligtes til sagsøger at betale kr. 430.131,52 med tillæg af procesrente af kr. 233.549,68 fra den 5. juli 2018; af kr. 143.555,16 fra 16. maj 2019 og af restbeløbet fra 13. august 2021; alt til betaling sker; subsidiært et mindre beløb efter rettens skøn.

Malerfirmaet [REDACTED] har nedlagt påstand om frifindelse, subsidiært frifindelse mod betaling af et af retten fastsat mindre beløb.

Oplysningerne i sagen

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a.

Det fremgår af sagen, at S [REDACTED], der er født i 1986, ved ansættelsesbevis af 19. maj 2014 blev ansat som malersvend på fuld tid i selskabet Malermester [REDACTED]. Efter det oplyste indgik dette selskab senere samme år i en fusion, hvorved S [REDACTED] blev ansat i det sagsøgte selskab.

Af anmeldelsesskema til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring af 16. maj 2017 fremgår, at S [REDACTED] var udsat for en arbejdsulykke den 27. marts 2017 kl. 10.00 på adressen [REDACTED]. Følgende fremgår under overskriften "Beskrivelse af forløbet":

"Skadelidte løftede gulvsliber op ad trapper til 1. sal, og fik derved et knæk i ryggen."

S [REDACTED] henvendte sig den 30. marts 2017 hos egen læge. Følgende er anført i journalen herom:

"Torsdag den 30. marts 2017

Journal tekst – Almen

Vredet ryggen i sidste uge, i går smæld i ryggen, får lægetid.
SD

Journal tekst – Almen

Skulle flytte en tung maskin på arbejdet i sidste uge, kunne høre et smæld, tog smertestillende, som hjælp. I går igen på arbejdet i ubekvem stilling fik et smæld. Nu rigtig mange smerter, kan ikke bevæge ryggen i lænene. Udstråling til hofte. Der er asymmetri i lænden, kan slet ikke bøje sig. Ingen parase, ingen sensibilitets forstyrrelse. Lumbago. anbefales kiropraktor og fast smertestillende, igen ved manglende bedring.
OD"

Samme dag var S [REDACTED] hos kiropraktor, hvor hun modtog behandling. I journal herfra fremgår følgende:

"30. mar 2017

Observation:

Har akut hold i lænden, kom første gang for et par dage siden efter løftet en tung gulvsliber, det gik lidt i sig selv. Så kom det igen i går, da hun var på knæ på gulvet omme bag et toilet og skulle trykke spartel på væggen,

sad i en dum stilling, hvor ryggen var vredet, så kom der et smæld i lænden, og nu trækker det lidt ned i højre ben.

Der kommer jag og stråler helt ned i tærne.

Ingen problemer med vandladning og afføring.

Sovet ok, vågnet ved vending. Havde det ok indtil hun skulle i gang.

Ingen daglige gener fra ryggen.

Trækker ned i højre lår på ydersiden.

Har været ved egen læge i formiddags, som nævnte det var helt skævt.

Har ikke undersøgt det.

Har ikke taget smertestillende, tog lidt i går 400 mg Ipren og panodiler.

Medicin: Intet fast.

Opereret i maven sidste år, lider af Crohns. Startede med blindtarmsbetændelse.

Motion: Intet.

Arbejder som maler, har servicefunktion, så har lidt skåne funktion.

(SL)

Behandling:

Obj: AT og ET normal. Noget grådlabil, smertepreget. Kan stå på hæle og tær, ikke gå grundet smerter. Står på højre ben, selvom det er heri det stråler, men det er værre at stå på venstre

SBL kan ikke ret godt udføres grundet smerter. Ca 30 graders løft bilateralt. Ændret sensibilitet i højre yderside af lår og hele underben. Normale og egale reflekser i UE bilateralt.

Fix L4-5+si-dxt.

Vurdering: Akut facetledslåsning med tydelig discogen involvering. Ikke kliniske entydige tegn på rodpåvirkning, men pt. er informeret om forholdsregler ved akut forværring og indforstået hermed.

Beh: L4 sp på HØ – god kav.

KJ – jeg vil gerne have et par tider i næste uge til hende, men spørgsmålet er om hun ikke bare skal fortsætte hos dig, da jeg ikke er der før påske? For det vil sikkert også være relevant. Jeg har sygemelding i hvert fald næste uge med. Hun er maler.

I gang sat med stående 8-10 gentagelser sideglid med højre side mod væg og ekstension med front mod væg, kan kun få mm, men det bedre det at kunne støtte på venstre ben med det samme.

Tester hæl og tåstand flere gange dagligt, instrueret i at kontakte FAM hvis det ikke kan lade sig gøre, samt ved påvirkning af blære-tarmkontrol.

Tid hos kollega i morgen.”

I perioden frem til december 2017 var S [REDACTED] adskillige gange til behandling hos kiropraktor for rygsmerter.

Ligeledes opsøgte S [REDACTED] i perioden frem til april 2018 adskillige gange egen læge med rygsmerter. S [REDACTED] fik i samme periode også foretaget både røntgen- og MR-scanning af ryggen. Egen læge har også udfyldt flere lægeerklæringer til brug for arbejdsskadesagen og det forløb hos kommunen, S [REDACTED] indgik i.

Af besøgsrapport af 20. juli 2017 fra Arbejdstilsynet adresseret til Malerfirmaet [REDACTED] fremgår følgende blandt andet:

”Vi overvejer at give jer et påbud om at anvende et egnet teknisk hjælpemiddel til transport af gulvsliber, fordi vi så/fik oplyst følgende:

- Arbejdstilsynet har fået oplyst, via skadesanmeldelse, at en ansat har løftet en gulvsliber op ad trappe, hvorved der pådrages en skade i ryggen.

Virksomheden er hørt om de faktiske forhold. J [REDACTED] har haft mulighed for at komme med bemærkninger til disse oplysninger pr. telefon eller på stedet.”

Følgende fremgår af Arbejdstilsynets påbud af 31. juli 2017 adresseret til Malerfirmaet [REDACTED] blandt andet:

”Påbud

Virksomheden påbydes at sikre, at arbejdet med løft af gulvsliber udføres, så det er sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Risikoen ved løft af gulvsliber skal undgås ved hensigtsmæssig tilrettelæggelse af arbejdet, herunder ved eventuel brug af tekniske hjælpemidler.

I skal efterkomme påbuddet **senest den 1. december 2017**.

...

Begrundelse for påbuddet

Det er Arbejdstilsynets vurdering, at arbejdet med løft og transport af gulvsliber ikke er udført sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Arbejdet udsætter den ansatte for belastninger, der kan medføre skade på især lænde-

ryg, skulder og nakke. Det begrundes med, at den ansatte løftede gulvsliber, der vurderes til at veje mellem 20 kg – 25 kg, og at håndteringen foregik manuelt og op ad trappe.

Arbejdstilsynet vurderer samtidig, at der var forværende faktorer. Det skyldes:

- At håndteringen foregik på trapper
- At der ikke var tekniske hjælpemidler til rådighed
- At en gulvsliber ikke er indrettet til manuel håndtering

...

Under besøget talte Arbejdstilsynet med J [REDACTED], som oplyste om at den aktuelle gulvsliber var til reparation, og at der efterfølgende vil blive indkøbt et tekniskhjælpemiddel, som vil kunne afhjælpe evt. transport af gulvslibere fremadrettet.”

Malerfirmaet [REDACTED] har i tilbagemelding til Arbejdstilsynet om efterkommelse af påbud af 5. december 2017 anført følgende på tilsynets spørgsmål om blandt andet, hvad selskabet har gjort for at løse problemet:

”Der er indkøbt en sækkevogn til transport af gulvsliberen. Gulvsliberen bruges i st etager. Andre projekter udføres af et gulvsliberfirma.”

På foranledning af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring udarbejdede speciallæge i neurologi U [REDACTED] speciallægeerklæring af 24. januar 2018.

Ved afgørelse af 23. maj 2018 anerkendte Arbejdsmarkedets Erhvervssikring arbejdsulykken den 27. marts 2017 som en arbejdsskade og tilkendte S [REDACTED] godtgørelse for varigt mén svarende til en méngrad på 10 pct. I afgørelsens begrundelse angående anerkendelse er anført følgende blandt andet:

”Vi vurderer, at skaden i form af lændesmerter er forårsaget af, at du i forbindelse med dit arbejde skulle løfte en gulvsliber op ad trapper til 1. sal, og fik derved et knæk i ryggen. Vi har lagt vægt på, at hændelsen med et løft på omkring 30 kilo i en akavet stilling er egnet til at give lændesmerter. Det fremgår af lægejournalen, at du ved lægeundersøgelse i slutningen af juli 2017, det vil sige mere end 4 måneder efter hændelsen, fortsatte havde lændesmerter også efter behandling hos fysioterapeut og kiropraktor. Vi vurderer derfor på den baggrund, at dine gener er mere end forbigående og din skade opfylder dermed kravene for en personskade efter loven. Vi er opmærksomme på, at der ved lægeundersøgelsen også blev fundet slidgigt i lænden. Oplysningen har ikke ført til en ændret vurde-

ring, fordi vi vurderer hændelsen er egnet til at forårsage mere forbigående lændesmerter. Derfor anerkender vi dine lændesmerter som arbejds-skade.”

Videre tilkendte Arbejdsmarkedets Erhvervssikring ved midlertidig afgørelse af 4. oktober 2018 S [REDACTED] erstatning for tab af erhvervsevne med 15 pct. med virkning fra den 23. januar 2018. Videre fremgår det af afgørelsen, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring ville starte med at behandle spørgsmålet om tab af erhvervsevne igen den 1. maj 2019.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring traf den 10. juli 2019 midlertidig afgørelse om, at S [REDACTED]s aktuelle tab af erhvervsevne fortsat var 15 pct. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring ville starte med at behandle spørgsmålet om tab af erhvervsevne igen den 1. december 2020.

Endelig traf Arbejdsmarkedets Erhvervssikring den 21. maj 2021 endelig afgørelse om, at S [REDACTED] ikke havde ret til erstatning for tab af erhvervsevne fra den 1. juli 2020. Dette var navnlig begrundet med, at S [REDACTED] på daværende tidspunkt havde en højere indtægt end før arbejdsulykken den 27. marts 2017.

Der har under sagen været stillet spørgsmål til Retslægerådet. Af Retslægerådets udtalelse af 23. september 2021 fremgår følgende blandt andet:

”Spørgsmål 1:

Må det antages, at der er sammenhæng mellem hændelsesforløbet, som beskrevet af sagsøger, og de gener der er omtalt vedrørende lænden i henholdsvis egen læges journal af 30. marts 2017 (bilag 11) og journalnotat fra Sundhedshuset af samme dato (bilag X, side 3)?

Egen læges journalnotat den 30. marts 2017 svarer til oplysningerne som angivet i kiropraktorens samme dato (bilagene 11 og Y).

Spørgsmål 2:

I forlængelse af Retslægerådets svar på spørgsmål 1 bedes herefter endvidere oplyst, hvorvidt hændelsesforløbet må antages at være årsag eller medvirkende årsag til de lændegener, der er beskrevet hos egen læge i journalnotat af henholdsvis 19. maj 2017 og 12. juni 2017 (bilag 11)?

Det fremgår af bilag Y, at der i 2014 var en episode med lændesmerter med udstråling til balde, idet siden ikke er angivet. Der har således været anfald af lændesmerter tidligere. Der var efter beskrivelsen, i de under svar på spørgsmål 1 nævnte notater, yderligere forværring efter en ny episode i dagene efter. Der er ikke påvist fund der kan henføres til en enkelt-

stående begivenhed, og Retslægerrådet skønner, at den beskrevne forløftning mindre sandsynligt (under 50%) er årsag med de senere angivne symptomer de følgende år.

Spørgsmål 3

Ligeledes i forlængelse af spørgsmål 1 og 2 bedes herefter oplyst, hvorvidt det må antages, at beskrivelsen af hændelsen er årsag eller medvirkende årsag til de lænderyggener, der er beskrevet i speciallægeerklæring af 24. januar 2018 (bilag 14)?

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 2.

Spørgsmål 4:

I forlængelse af Retslægerådets svar på det af sagsøgte stillede spørgsmål E bedes oplyst, om de fund, der er gjort ved MR scanning 31. maj 2017, i form af let diskusdegeneration og let discusprotrusion på L4/L5, ville have medført de i speciallægeerklæring af 24. januar 2018 (bilag 14) beskrevne lænderyggener, uanset om sagsøger havde været udsat for den beskrevne rygbelastning den 27. marts 2017 eller ej?

Spørgsmålet er af hypotetisk karakter og lader sig i det konkrete tilfælde ikke besvare. Retslægerrådet kan oplyse at let diskusdegeneration kan forekomme både med og uden smerter, ligesom de forandringer på L4/L5 der er set på MR-skanningen, også ses hos personer der ikke har været udsat for et tilsvarende traume.

Spørgsmål 5:

I forlængelse af svaret på spørgsmål 4 bedes endvidere oplyst, om de beskrevne fund ved MR scanning 31. maj 2017 er af en art, der disponerer til lænderyggener ved en belastning som den, sagsøger var udsat for i marts 2017, og dermed udtale sig om hvorvidt disse konstaterede fund har gjort sagsøgers ryg mere sårbar for udvikling af lænderyggener i kombination med en hændelse som den, der er beskrevet 27. marts 2017?

"Gener" er ikke en medicinsk betegnelse og anvendes ikke af Retslægerrådet. Degeneration er almindeligt forekommende i befolkningen og kan være til stede med eller uden symptomer.

Spørgsmål 6:

Er der entydig sammenhæng mellem de fund, der er konstateret ved MR scanning 31. maj 2017, og udvikling af lænderyggener?

Nej. Der henvises til besvarelsen af tidligere spørgsmål.

Spørgsmål A:

Retslægerådet bedes oplyse, hvilke gener sagsøger beskriver efter en hændelse den 27. marts 2017.

Det ønskes tilsvarende oplyst, hvilke diagnoser der stilles i relation til sagsøgers lænderygggener.

”Gener” er ikke et medicinsk begreb. Der henvises til egen læges journalføring af den 30. marts 2017, hvoraf sagsøgers klager klart fremgår. Egen læge vurderer et lændehold

Spørgsmål B:

Er det Retslægerådets vurdering, at en hændelse den 27. marts, som beskrevet af søger, er egnet til at medføre de gener, som sagsøger beskriver og diagnosticeres med?

Såfremt det lægges til grund, at der på den pågældende dato er foretaget et løft af tung genstand i uhensigtsmæssig stilling, kan dette udløse forbigående smerter fra lænderyg. Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 2.

Spørgsmål C:

Af journalnotat fra Sundhedshuset ApS af 30. marts 2017 fremgår (bilag X, side 3):

”Har akut hold i lænden, kom første gang for et par dage siden efter løftet Tung gulvsliber, der gik lidt i sig selv. Så kom det igen i går, da hun var på knæ på gulvet omme bag et toilet og skulle trykke spartel på væggen, sad i en dum stilling hvor ryggen var vredet, så kom der et smæld i lænden, nu trækker det lidt ned i højre ben.”

Af journalnotat fra egen læge af 30. marts 2017 fremgår (bilag X, side 150):

”Journal tekst – Almen

Vredet ryggen i sidste uge, i går smæld i ryggen, får lægetid.

SD

Journal tekst – Almen

Skulle flytte en tung maskin på arbejdet i sidste uge, kunne høre en Smæld, tog smertestillende, som hjælp. I går igen på arbejdet ui ubekvemt stilling fik et smæld. Nu rigtig mange smerter, kan ikke bevæge ryggen i lænene. Udstråling til hø. Ben. Der er asymmetri i lænden, kan slet ikke bøje sig. Ingen parase, ingen sensibilitets forstyrrelse. Lumbago. Anbefales kiropraktor og fast smertestillende, igen ved manglede bedring.”
(sic)

Retslægerådet bedes oplyse, om og i givet fald hvilken betydning det har for besvarelsen af sagsøgers spørgsmål 1, 2 og 3 samt sagsøgtets spørgsmål B, at sagsøgers smerter efter påvirkningen den 27. marts 2017 bedres, hvorefter sagsøger oplever rigtig mange smerter med udstråling til højre ben efter en ny episode med et "smæld" i lænden den 29. marts 2017.

Ud fra anamnese, som beskrevet, synes der at have været et diskontinuert forløb omkring opståen af symptomer, som er forværret over tid. Dette taler imod, at symptomer er opstået som følge af en enkeltstående hændelse. Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 2.

Spørgsmål D:

Er det Retslægerådets vurdering, at en arbejdsstilling og et i den forbindelse oplevet "smæld" i lænden den 29. marts 2017, som beskrevet af sagsøger, er egnet til at medføre gener, som sagsøger beskriver og diagnosticeres med?

Retslægerådet bedes oplyse, om de påberåbte gener med lige som stor eller større sandsynlighed kan henføres til den efterfølgende hændelse på arbejdet den 29. marts 2017, hvor sagsøger beskriver i en akavet arbejdsstilling at have oplevet et "smæld" i ryggen med efterfølgende udstråling til højre ben.

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål C.

Spørgsmål E:

Retslægerådet bedes oplyse, om de fund, som blev gjort ved MR-scanning af sagsøgers columna lumbalis den 31. maj 2017 (bilag X, side 155) i form af let discusdegeneration og let discusprotrusion på L4/L5, kan henføres til

- 1) *den af sagsøger beskrevne enkeltstående hændelse den 27. marts 2017,*
- 2) *den af sagsøger beskrevne enkeltstående hændelse den 29. marts 2017,*
- 3) *ingen af hændelserne,*
- 4) *begge hændelser*

Såfremt Rådet finder, at de pågældende fund kan henføres til begge hændelser, bedes rådet oplyse, om det er muligt at foretage en indbyrdes vægtning af hændelsernes årssagsbidrag.

I forlængelse heraf bedes Retslægerådet oplyse, om sagsøgers lænderygmerter vurderes helt eller delvist at kunne henføres til disse fund.

3. De på MR-skanning beskrevne fund er ikke en følge af en enkeltstående skade. Der henvises til besvarelsen af tidligere spørgsmål.

Spørgsmål F:

Retslægerådet bedes oplyse, om de af sagsøgeren angivne gener relateret til ryggen kan opstå spontant, som følge af iboende degenerative forandringer og/eller ved almindelige hverdagsagtige arbejdsmæssige belastninger.

Ja.

Spørgsmål G:

Det ønskes oplyst, om de af sagsøger beskrevne lænderyggener er hyppigt forekommende i den danske voksne befolkning.

Ja.

Spørgsmål H

I forlængelse af sagsøgers spørgsmål 1, 2 og 3 bedes Retslægerådet redegøre nærmere for, hvilke forhold der taler imod en eventuel antagelse om, at en hændelse den 27. marts 2017 er (medvirkende) årsag til de af sagsøger beskrevne lænderyggener.

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 2 og E.

Spørgsmål 1:

Giver sagens forelæggelse for Retslægerådet anledning til yderligere bemærkninger og i givet fald hvilke?

Nej."

På foranledning af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring udarbejdede speciallæge i neurologi S [REDACTED] speciallægeerklæring af 11. oktober 2021.

I Retslægerådets supplerende udtalelse af 9. maj 2022 er anført følgende blandt andet:

Spørgsmål 7:

Retslægerådet har i svaret på spørgsmål 2 angivet, at "Der er ikke påvist fund, der kan henføres til en enkeltstående begivenhed, ..." og har i svaret på spørgsmål A angivet, at "Egen læge vurderer et lændehold".

Da der i egen læges journalnotat af 30. marts 2017 er angivet "lumbago", bedes oplyst, om dette er synonymt med "lændehold", og endvidere bedes oplyst, hvorvidt det er usædvanligt, at der ved en sådan diagnose ikke er "påvist fund, der kan henføres til den enkeltstående begivenhed, ..." ?

Retslægerådet har i afgivelsen af besvarelsen vurderet, at lumbago er det samme som lændehold. Der er ikke usædvanlige forhold omkring denne diagnose i det aktuelle tilfælde.

Spørgsmål 8:

Såfremt det lægges til grund, at hændelsesforløbet er foregået som angivet af sagsøger i dennes beskrivelse (bilag 36) derved, at hun skulle transportere en ca. 30 kg tung gulvsliber med op ad en trappe og "Gik sidelæns op ad trappe og løftede maskinen et trin ad gangen", og ved toppen af trappen gjorde en "ekstra kraftanstrengelse og får et knæk/smæld i ryggen", og såfremt det lægges til grund, som angivet i kiropraktorjournalen, journalnotat af 30. marts 2017 (bilag Y), at sagsøger fik forværring/tilbagefald i forbindelse med, at hun få dage efter "var på knæ på gulvet omme bag et toilet og skulle trykke spartel på væggen, sad i en dum stilling hvor ryggen var vredet, så kom der et smæld i lænden, og nu trækker det lidt ned i højre ben", anmodes Retslægerådet om at oplyse, hvorvidt følgerne af løftet den 27. marts 2017 må antages at have været medvirkende årsag til de gener, der er beskrevet i egen læges efterfølgende journalnotater af henholdsvis 19. maj 2017, 21. juli 2017 og 27. oktober 2017?

Gener er ikke et veldefineret medicinsk begreb, hvorfor spørgsmålet vanskeligt lader sig besvare. Retslægerådet finder desuden, at spørgsmålets kerne er besvaret i tidligere afgivet besvarelser. Der findes ikke kliniske eller radiologiske fund, der kan henføres til enkeltstående begivenhed.

Spørgsmål 9:

/ forlængelse af Retslægerådets svar på spørgsmål 5, og når henses til at Retslægerådet ikke synes at have udtalt sig om, hvorvidt sagsøgers ryg forud for hændelsen 27. marts 2017 var "mere sårbar for udviklingen af lænderygggener ...", anmodes Retslægerådet om at oplyse, hvorvidt det forhold, at sagsøger, som angivet i Retslægerådets svar på spørgsmål 2, i 2014 har haft en episode med lændesmerter med udstråling til balle og/eller de ved MR scanninger konstaterede fund, har medført, at sagsøgers ryg har været mere sårbar for udviklingen af lændesmerter ved en hændelse, som den der er beskrevet 27. marts 2017?

Ud fra de beskrevne billeddiagnostiske undersøgelser er der beskrevet degeneration (slidforandringer), hvilket disponerer til rygsmerter. Degeneration vil ofte spontant forværres over tid, hvilket Retslægerådet finder også er tilfældet her.

Spørgsmål 10:

I forlængelse af Retslægerådets svar på spørgsmål C, hvor Retslægerådet har angivet, at der synes "at have været et diskontinuert forløb omkring opståen af symptomer, som er forværret over tid", anmodes Retslægerådet om at oplyse, hvorvidt det forhold, at sagsøger under håndtering af den ca. 30 kg tunge gulvmaskine på-

drog sig smerter i lænden, har betydning for, at sagsøger et par dage efter i akavet stilling under spartelarbejde oplevede tilbagefald/forværring, eller om den beskrevne håndtering af gulvmaskinen må antages at være uden betydning for, at sagsøger fik forværring et par dage efter løftet?

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 8.

Spørgsmål 11:

Efter fremkomsten af Retslægerådets svar er der indhentet neurologisk speciallægeerklæring af 11. oktober 2021 (bilag 39) og foretaget MR-scanning med billedbeskrivelse (bilag 40).

Retslægerådet anmodes om at oplyse, hvorvidt erklæringen og/eller billedbeskrivelsen giver anledning til at ændre på de af Retslægerådet afgivne svar, og i givet fald på hvilken måde?

De fremkomne yderligere oplysninger ændrer ikke ved de tidligere afgivne besvarelser på spørgsmålene.

Spørgsmål 12:

Giver sagen og de stillede spørgsmål anledning til yderligere bemærkninger, og i givet fald hvilke?

Nej.

Spørgsmål J:

Ved besvarelsen af spørgsmål B udtaler Retslægerådet, at "Såfremt det lægges til grund, at der på den pågældende dato er foretaget et løft af tung genstand i uhensigtsmæssig stilling, kan dette udløse forbigående smerter fra lænderyg". [egen fremhævning].

Retslægerådet bedes uddybe, hvad der mere præcist menes med "forbigående".

Det ønskes samtidig oplyst, om vurderingen af, at hændelsen kan medføre forbigående smerter beror på en lægefaglig vurdering af den beskrevne skademekanismes egnethed til at medføre varige/længerevarende lændesmerter eller andre medicinske overvejelser. I givet fald ønskes vurderingen uddybet.

Retslægerådet anser termen "forbigående" som værende veldefineret og ikke krævende yderligere uddybning. At symptomer i form af smerter kan opstå/forværres efter belastning er velkendt, men ved manglende strukturelle skader med årsagssammenhæng vil symptomer svinde over tid. Retslægerådet vurderer ikke, der er årsagssammenhæng mellem de kliniske og radiologiske fund og det anførte løft.

Spørgsmål K:

Hvis spørgsmål 8 besvares bekræftende, bedes Retslægerådet uddybe, hvilke omstændigheder der gør, at Retslægerådet har ændret opfattelse; fra at ulykkestilfældet kun kan antages (potentiel) at have medført forbigående lændesmerter, til at hændelsen nu kan antages at have været medvirkende årsag til de smerter, der klages over så sent som 19. maj 2017, 21. juli 2017 og 27. oktober 2017.

Spørgsmålet bortfalder.

Spørgsmål L:

Er det Retslægerådets vurdering, at en hændelse den 27. marts 2017, som beskrevet af sagsøger (bilag 36), i kombination med en hændelse den 30. marts 2017, som beskrevet af sagsøger (bilag J) er egnet til at medføre de senere angivne symptomer samme og følgende år?

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 8.”

Forklaringer

Der er afgivet partsforklaring af S [REDACTED], vidneforklaring på partsvilkår af direktør C [REDACTED] og vidneforklaring af J [REDACTED].

S [REDACTED] har forklaret blandt andet, at hun blev udlært maler for omkring 15 år siden. Forud for, at hun blev ansat i Malerfirmaet [REDACTED] i 2014, var hun i en årrække ansat i Malerfirmaet [REDACTED]. Det var ikke altid, at hun vidste, hvad hun skulle lave i løbet af dagen, når hun om morgenen mødte ind hos Malerfirmaet [REDACTED]. Hun vidste dog altid, hvor hun skulle hen og hvad hun skulle lave, da hun kørte fra værkstedet. Hun pakkede som regel selv det udstyr, hun skulle bruge, men når hun var i tvivl, talte hun med ledelsen herom. Sækkevognene stod på værkstedet. Som hun husker det, var der kun én sækkevogn i virksomheden den 27. marts 2017.

Den 27. marts 2017 skulle slibe gulv i en lejlighed på første sal. Hun havde tidligere udført arbejde andre steder i samme kompleks, men hun havde ikke tidligere været i den pågældende lejlighed. Hun havde tidligere udført gulvslibearbejde, herunder med den i sagen omhandlede gulvslibemaskine. Dette skete dog ikke på ugentlig basis. Hun kørte til lejligheden i firmabilen med gulvsliberen og sækkevognen bagi. Det var hende selv, der om morgenen havde besluttet at tage sækkevognen med og lagt den i bilen. Det lå implicit i opgaven, hvilket udstyr, der skulle pakkes. Hun talte ikke med sin arbejdsgiver om, hvordan hun skulle få gulvsliberen op ad trapperne til lejligheden.

Da hun ankom til ejendommen, kørte hun gulvsliberen hen til ejendommens hoveddør på sækkevognen. Da hun skulle forcere det første trappeløb fra hoveddøren til den forhøjede stueetage, forsøgte hun at bruge sækkevognen. Det

lykkedes ikke, fordi gulvsliberen var for tung og uhåndterbar. Hun besluttede sig derfor i stedet for i stedet at løfte gulvsliberen op ad trappen. Hun gik sidelæns op ad trappen. Hun kan ikke huske, om hun overvejede at ringe til J [REDACTED] [REDACTED] for at få hjælp til at løfte gulvsliberen op i lejligheden. Det havde hun gjort ved en tidligere lejlighed, hvor hun skulle have en gulvsliber op på 4. sal. Dengang var der ikke en sækkevogn til rådighed.

Foreholdt to fotos af en gulvsliber (bilag 1, s. 1 og 2), har hun forklaret, at hun med den ene hånd havde fat i håndtaget tæt på selve slibeenheden og med den anden hånd havde fat i håndtaget til at betjene gulvsliberen. Disse to håndtag sidder med mere end en meters afstand med hovedvægten ved håndtaget tæt på slibeenheden. Det var derfor en akavet løftestilling, hvor hun ikke havde armene tæt på kroppen. Da hun befandt sig midt på det sidste trappeforløb mod lejligheden på første sal, fik hun pludselig et knæk i ryggen. Hun følte det som om, at der var en, der stak en kniv ind i ryggen på hende. Hun blev stående lidt tid på trappen for at sunde sig og få pusten, hvorefter hun løftede gulvsliberen det sidste stykke op i lejligheden. Hun havde da ondt i ryggen. Hun ringede til J [REDACTED] [REDACTED] og fortalte, hvad der var sket. Hun spurgte, om der var andre arbejdsopgaver, hun kunne klare i stedet for at slibe gulv. Hun fik at vide, at der var nogle småopgaver andre steder, hun kunne klare. Hun udførte således ikke det planlagte slibearbejde, men forlod lejligheden.

Dagen efter, den 28. marts 2017, havde hun tilfældigvis fri. To dage efter ulykken, altså den 29. marts 2017, gik hun på arbejde igen, selvom hun havde ondt i ryggen. J [REDACTED] [REDACTED] vidste godt, at hun havde ondt, hvorfor hun fik lov til at udføre småopgaver, herunder efterspartling på et badeværelse i et nyrenoveret badeværelse. Da hun skulle spartle et rør tæt på gulvet, løftede hun lidt op, hvorefter de smerter, hun oplevede den 27. marts 2017, kom tilbage. Hun ringede til J [REDACTED] [REDACTED] og sagde, at hun igen havde fået ondt i ryggen og ikke kunne færdiggøre sit arbejde. Hun fik igen tildelt nogle andre, lettere arbejdsopgaver. Da hun kom hjem fra arbejde den dag, havde hun ondt og var "fuldstændig låst". Dagen herefter, den 30. marts 2017, henvendte hun sig første gang til egen læge, fordi situationen var uholdbar.

Hun gik på arbejde nogle dage i april 2017 med skånehensyn. Hun havde således en kollega med til at hjælpe og aflaste hende. Hun oplevede dog alligevel forværring i forbindelse med arbejdet, hvorfor hun blev sygemeldt igen efter 8-10 dages arbejde den måned. Herefter kom hun ikke tilbage på arbejdet igen, som hun blev afskediget fra op til årsskiftet 2017/2018. Hun påbegyndte et forløb ved kommunen, der endte ud i, at hun er blev omskølet til byggeleder. Hun har nu en højere løn, end hun havde som maler.

Foreholdt kiropraktorjournal af 1. august 2014, har hun forklaret, at hun kan huske episoden i sommeren 2014, hvor hun pådrog sig smerter i lænden efter at

have kastet en stige over en hæk. Dengang var hendes gener i venstre side af lænden. Hendes gener gik i sig selv efter behandlingen fra kiropraktoren.

Foreholdt en opgørelse over hendes arbejdstimer i perioden 29. februar 2016 – 26. marts 2017 (bilag B), har hun forklaret, at hendes blindtarm sprængte den 14. maj 2016, hvilket er hovedårsagen til de mange sygedage i den foreholdte periode. Hendes sygdomsforløb blev kompliceret, idet hun i forvejen led af den kroniske tarmsygdom morbus crohn. Hun var i den forbindelse til mange kontroller på sygehuset, hvorunder hun nogle gange brugte selvbetalte fridage. Hun har også taget selvbetalte fridage for at tage sig af sin søn, der havde problemer i skolen. Under sin ansættelse havde hun en "§ 56-aftale", der indebar, at hendes arbejdsgiver fik betalt de fraværsdage, hun havde på baggrund af sin morbus crohn lidelse. Hun var ansat til 37 timers arbejde om ugen. Dette havde hun krav på. Hvis der ikke var arbejde nok, skulle hun skrive, at man var på værkstedet. Der var ingen aftale om, at man ikke fik løn for 37 timers arbejde, hvis der ikke var nok at lave. Mens hun var ansat i Malerfirmaet [REDACTED], udførte hun uden for arbejdstiden kun malerarbejde som vernetjenester for sin familie, men kun inden skaden den 27. marts 2017.

C [REDACTED] har forklaret blandt andet, at han er direktør og ultimativ medejer af Malerfirmaet [REDACTED], der har eksisteret i sin nuværende form i ca. 8 år. Både han selv og T [REDACTED] havde forud herfor drevet hver deres selvstændige virksomheder. Han har samlet set været selvstændig i ca. 25 år. Fra 2014 var der ca. 20-25 ansatte i selskabet. S [REDACTED] udførte primært serviceopgaver og skulle hver morgen møde ind på selskabets værksted, hvor hun fik tildelt dagens arbejdsopgaver. De har altid haft 1-2 sækkevogne til rådighed i selskabet. Disse stod på værkstedet og blev brugt til flere ting. Efter episoden i 2017 indkøbte de endnu en sækkevogn med et rundet håndtag, et "gedebukkestyr" så den var nemmere at trække.

Foreholdt påbud fra Arbejdstilsynet af 31. juli 2017 og Arbejdstilsynets opfølgning på påbuddet af 5. december 2017, har han forklaret, at den sækkevogn, der er omtalt i tilbagemeldingen af 5. december 2017, er sækkevognen med "gedebukkestyr", som de i den mellemliggende periode havde indkøbt. De havde også overvejet at købe en el-sækkevogn til trapper, men en sådan var meget tung og uhåndterbar, hvorfor de fravalgte dette. En sådan el-sækkevogn til trapper er dyr, men det var ikke på grund af prisen, at de undlod at købe sådan en. Foreholdt, at det i selskabets tilbagemelding til Arbejdstilsynet af 5. december 2017 er anført, at gulvsliberen bruges i stueetager, mens andre projekter udføres af et gulvsliberfirma, har han forklaret, at de efter arbejdsulykken undlod at udføre gulvslibearbejde på andre etager end stueetager, så de ikke skulle have problemer med at slæbe gulvslibere op ad trapper.

De havde ikke givet deres ansatte instruktioner i at anvende sækkevogne ved transport af gulvsliberen, da det giver sig selv. Man kan kun bruge en sækkevogn på én måde. Der var i selskabet en stående instruks om, at hvis man som ansat stod i en situation, man ikke kunne håndtere, skulle man ringe til en kollega. Det gav sig selv, at man skulle gøre sådan. Deres medarbejdere fulgte også denne instruks om at ringe efter hjælp. Det er vanskeligt at få hjælp, hvis man ikke ringer. Hun kan ikke huske, om S [REDACTED] har ringet til ham for at få hjælp. Hun tror, at S [REDACTED] nogle gange ringede til J [REDACTED] for at få hjælp.

Foreholdt et foto af to sækkevogne (bilag A), har han forklaret, at det er den sækkevogn, der ses til højre i billedet, som er sækkevognen med "gedebukkestyr", de erhvervede efter den 27. marts 2017. Det er muligt, at det er sækkevognen til venstre i billedet, som S [REDACTED] havde med sig den 27. marts 2017. Det kunne også have været en anden sækkevogn, de havde i selskabet dengang, men som ikke fremgår af fotoet. Det har aldrig været "et issue" i selskabet, at det skulle være besværligt at transportere gulvslibere op ad trapper. Normalt var det "drengene" i firmaet, der udførte gulvslibningsopgaver i etageejendomme, hvilket gik uproblematisk.

Han vil betegne S [REDACTED] som "en sej pige". Han kan huske, at hun havde lidt flere sygedage end andre, men han kan i dag ikke huske, om det specifikt havde noget med en kronisk tarmsygdom at gøre. Det var kontoret, der håndterede sygdommeldinger.

J [REDACTED] har forklaret blandt andet, at han i perioden 2015-2021 var ansat i Malerfirmaet [REDACTED]. Han arbejdede som chauffør, koordinator og med andre forefaldende arbejdsopgaver, herunder på værkstedet. De havde i selskabet to gulvslibemaskiner: En med hjul og en uden hjul. Den uden hjul kunne man transportere med en almindelig sækkevogn. De ansatte i selskabet havde fået at vide, at sækkevognen var indkøbt til dette formål. Det vidste de af de ansatte, der udførte gulvslibearbejde.

Han kan bekræfte, at han havde kontakt til Arbejdstilsynet i anledning af arbejdsulykken den 27. marts 2017. Foreholdt Arbejdstilsynets afgørelse af 31. juli 2017, s. 2, 2. afsnit, har han forklaret, at han kan bekræfte, at han talte med medarbejderen fra Arbejdstilsynet. Det er også korrekt, som anført i påbuddet, at han oplyste, at den pågældende gulvsliber var til reparation, og at der efterfølgende ville blive indkøbt et teknikhjælpemiddel, som vil kunne afhjælpe evt. transport af gulvslibere fremadrettet. Han fik til opgave at undersøge evt. at indkøbe en el-sækkevogn til trapper. Han indhentede et tilbud på 20.000 kr. plus moms. Denne el-sækkevogn til trapper var imidlertid tung og uhåndterbar, hvorfor det blev drøftet, at det blev for omstændigt at bruge den. De opgav derfor at indkøbe sådan en. Løsningen blev i stedet, at det blev

besluttet, at selskabet ikke skulle udføre gulvslibearbejde andre steder end i stueetager. Det havde ikke noget med prisen at gøre, at de frafaldt at købe en el-sækkevogn til trapper, men udelukkende fordi, at den var tung og uhåndterbar.

Hvis der var nogen ansatte i selskabet, der kom ud for problemer, når de var ude på en opave, skulle de ringe til ham. Han ved ikke, hvordan det endte sådan, men sådan gjorde man bare. S [REDACTED] har tidligere ringet til ham i den henseende, hvorefter han har hjulpet hende med forskellige ting. Det har mange af de andre malersvende også gjort. Han kan huske, at han på et tidspunkt hjalp en kvindelig malersvend med at løfte en gulvslibemaskine op på 4. sal. Han kan dog ikke huske, om det S [REDACTED], men det kunne det have været.

Foreholdt et foto af to sækkevogne (bilag A), har han forklaret, at det var den sækkevogn, der ses til venstre i billedet, der blev brugt til at transportere gulvsliberen uden hjul. Han kan ikke huske, om det var den sækkevogn, der ses til højre i billedet, der blev indkøbt i forlængelse af arbejdsulykken den 27. marts 2017.

Parternes synspunkter

S [REDACTED] har i påstandsdokument af 17. november 2022 anført følgende blandt andet:

”INDLEDENDE BEMÆRKNINGER:

Sagen drejer sig om, hvorvidt sagsøgte er erstatningsansvarlig overfor sagsøger i anledning af sagsøgers arbejdsulykke, der indtraf den 27. marts 2017, og i det omfang der er tale om et erstatningsansvar, tillige om der er årsagssammenhæng mellem skaden og tabet opstået i sygeperioden, og endelig hvorvidt sagsøgers tabte arbejdsfortjeneste skal beregnes ud fra ansættelse svarende til 37 timer eller mindre.

Om de faktiske omstændigheder bemærkes, at sagsøger på ulykkesdagen havde fået til opgave at slibe og lakere et gulv på adressen [REDACTED], og sagsøger havde fået leveret en gulvmaskine, som hun imidlertid af egen drift skulle transportere op på første sal, hvor den skulle anvendes. Gulvmaskinen vejede ca. 25 kg.

Sagsøger havde fået stillet en almindelig sækkevogn til rådighed, som blev anvendt til at transportere gulvsliberen fra bilen og hen til ejendommen, hvorefter sagsøger bar gulvsliberen op ad trappen og fik i den forbindelse et knæk i ryggen med en skade og en sygeperiode til følge.

Efter en længere sygeperiode måtte sagsøger i samarbejde med kommunen overgå til revalidering til byggekoordinator. Denne revalidering er blevet gennemført med succes med afslutning i sommeren 2020, således, at sagsøger efter 31. august 2020 ikke har noget indtægtstab.

Sagsøger har imidlertid haft et indtægtstab i perioden frem til 31. august 2020.

ANBRINGENDER:

Vedrørende ansvar:

Sagsøger gør gældende,

at sagsøgte er ansvarlig for den indtrufne skade ved ikke at have draget omsorg for, at der blev givet forsvarlig instruktion og stillet forsvarlige tekniske hjælpemidler til rådighed i forbindelse med transport af den ca. 25 kg tunge og uhåndterbare slibemaskine, hvilket underbygges af, at Arbejdstilsynet, jf. bilag 5, afgav påbud den 31. juli 2017.

Det fremgår af Arbejdstilsynets påbud, at **"arbejdet med løft og transport af gulvsliber ikke er udført sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. ... at den ansatte løftede gulvsliber, der vurderes til at veje mellem 20 kg – 25 kg, og at håndteringen foregik manuelt og op ad trappe. Arbejdstilsynet vurderer samtidig, at der var forværende faktorer. Det skyldes:**

- At håndteringen foregik på trapper
- At der ikke var tekniske hjælpemidler til rådighed
- At en gulvsliber ikke er indrettet til manuel håndtering".

Det fremgår endvidere af Arbejdstilsynets påbud, at Arbejdstilsynet talte med J [REDACTED], "som oplyste om, at den aktuelle gulvsliber var til reparation, og at der efterfølgende vil blive indkøbt et teknisk hjælpemiddel, som vil kunne afhjælpe evt. transport af gulvslibere fremadrettet".

Det fremgår endvidere af sagsøgtes tilbagemelding til Arbejdstilsynet, jf. bilag 6, at **"Der er indkøbt en sækkevogn til transport af gulvsliberen. Gulvsliberen bruges i st etagen. Andre projekter udføres af et gulvsliberfirma".**

Det gøres herunder gældende,

at det ikke er et forsvarligt og tilstrækkeligt hjælpemiddel at anvende en almindelig sækkevogn, som i givet fald skal trækkes op ad trappe

perne tillige med placering af den uhåndter-bare slibemaskine, men at et egnet teknisk hjælpemiddel i stedet kunne være en elektrisk sækkevogn med 3 hjulpar.

Det gøres gældende,

at den anvendte fremgangsmåde er i strid med Arbejdsmiljølovens regler, herunder Bekendtgørelse om manuel håndtering, og at sagsøgte således har tilsidesat Arbejdsmiljølovens §§ 16, 17 og 38 med tilhørende bestemmelser.

Vedrørende årsagssammenhæng:

Sagsøgers krav vedrører ikke varige erstatningsposter, og således hverken krav om godtgørelse for varigt mén eller krav om erstatning for varigt tab af erhvervsevne, men vedrører alene de umiddelbare tabsposter i form af godtgørelse for svie og smerte og tabt arbejdsfortjeneste.

Som det fremgår af U 2012.1838 H og blandt andet U 2013.508 H, er det tilstrækkeligt for at statuere årsagssammenhæng for disse umiddelbare tabsposter, at skaden har udløst sygeperioden og været medvirkende til sygeperioden.

Sagsøger blev sygemeldt umiddelbart efter tilskadekomsten, jf. anmeldelsen (bilag 35) med tilhørende Lægeerklæring I, hvoraf fremgår, at sagsøger blev sygemeldt fra 30. marts 2017 og på tidspunktet for afgivelse af Lægeerklæring I, den 31. maj 2017, fortsat var sygemeldt, idet sagsøger, jf. den som bilag 7 fremlagte foreløbige erstatningsopgørelse, forsøgte at arbejde på nedsat tid i 14 dage i april måned, men herefter blev fuldt ud sygemeldt og senere afskediget, hvorefter sagsøger via hjemkommunen blev bevilget revalidering til bygningskonstruktør.

Sagsøger gennemførte denne revalidering og afsluttede denne med et positivt resultat til følge, hvilket indebærer, at sagsøger ikke har noget varigt erhvervsevnetab, jf. afgørelse af 21. maj 2021 (bilag 38e).

Sagsøger har derfor haft en sygeperiode fra ulykken og frem, og et indtægtstab frem til hun afsluttede revalidering i august 2020.

Det forhold, at sagsøgers vedvarende/længerevarende ryggener ud fra Retslægerådets besvarelse sandsynligvis må være opstået som følge af en kombination af sagsøgers forudbestående forhold, i form af degenerative forandringer og dermed dispositioner, og hændelsen, giver på ingen måde baggrund for at konkludere, at tilsvarende sygeperiode og det efterføl-

gende revalideringsforløb og deraf følgende indtægtstab ville være opstået uafhængigt af den indtrufne skade.

At Retslægerådet i svaret på spørgsmål F og G oplyser, dels at de angivne ryggener **"kan opstå spontant, som følge af iboende degenerative forandringer ..."**, og at sagsøgers lænderyggener er **"hyppigt forekommende i den danske voksne befolkning"**, giver ikke grundlag for at antage, at sygeperioden ville være opstået uafhængigt af tilskadekomsten, og navnlig ikke når henses til Retslægerådets svar på spørgsmål 9, hvoraf fremgår, at der hos sagsøger er **"beskrevet degeneration (slidforandringer), hvilket disponerer til rygsmerter"**.

Det forhold, at forværringen af ryggenerne opstår i klar tidsmæssig sammenhæng med de tunge løft, taler tværtimod for en årsagssammenhæng.

Sagsøger har tabsbegrænset så godt som overhovedet muligt og i den forbindelse fulgt lægers og kommunale myndigheders råd og vejledning og således søgt at tabsbegrænse ved at iværksætte og i øvrigt med succes gennemgå en anbefalet revalidering.

Vedrørende tabets størrelse – om sagsøger ville have forventet indtægt svarende til 37 timer:

Det gøres gældende,

at sagsøger i overensstemmelse med ansættelsesaftalen (bilag 21) er berettiget til at modtage løn under ansættelsen svarende til 37 timer pr. uge, jf. herunder ansættelsesaftalen, side 2, hvorefter arbejdstiden er planlagt mandag til torsdag fra 07.00 – 15.30 og fredag fra 07.00 – 13.30 og med de deri angivne pauser, hvilket i alt indebærer med fradrag af pauser en egentlig arbejdstid svarende til 37 timer, og at dette må fastsættes som det absolutte udgangspunkt, uanset om sagsøger, som angivet af sagsøgte i dennes processkrift A, i perioder har arbejdet i færre timer. ”

Malerfirmaet [REDACTED] har i påstandsdokument af 17. november 2022 anført følgende blandt andet:

”Anbringender

Til støtte for sagsøgte påstand henvises til argumentationen i skriftvekslingen for retten, der kan sammenfattes således:

Parternes tvist

Retten skal i nærværende sag til stilling til, om sagsøger har løftet sin bevisbyrde for, at ulykken den 27. marts 2017 kan henføres til ansvarspådragende forhold hos sagsøgte.

Retten skal herudover tage stilling til, om sagsøger har løftet sin bevisbyrde for, at der er årsagssammenhæng mellem ulykken den 27. marts 2017 og sagsøgers erstatningskrav.

Endelig skal retten vurdere, om sagsøger har dokumenteret det opgjorte erstatningskrav stort kr. 430.131,52. Kravet indeholder et krav om godtgørelse af svie og smerte stort kr. 76.500,00 og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i perioden 30. marts 2017 – 31. august 2020 stort kr. 353.631,52, jf. bilag 38.

Hændelsesforløbet og ansvarsgrundlag

Det bestrides overordnet, at en ulykke den 27. marts 2017 kan henføres til fejl eller forsømmelser begået af sagsøgte eller af nogen, hvis handlinger sagsøgte hæfter for.

Sagsøgers gengivelse af arbejdsopgavens tilrettelæggelse kan i det hele tiltrædes, dog med en enkelt tilføjelse:

Arbejdet var tilrettelagt således, at sagsøger selv skulle flytte gulvsliberen fra stueetagen til 1. sal og i øvrigt skulle udføre arbejdet alene. Til brug for transporten af gulvsliberen fik sagsøger stillet en sækkevogn til rådighed.

Den sækkevogn, som kunne anvendes ved transport af gulvsliberen fra en etage til en anden, var en almindelig sækkevogn. Arbejdsgangen er den, at medarbejderen sætter gulvsliberen på sækkevognen, flytter sig et trin op ad trappen og trækker sækkevognen med op.

Det er sædvanligt, at denne type maskine fragtes op og ned ad trapper med en almindelig sækkevogn.

Da maskinen kun vejer 25 kg. foretrækker mange desuden at løfte maskinen uden brug af sækkevognen, hvilket førhen var den normale arbejdsgang. Da nogle medarbejdere på et tidspunkt ønskede en form for aflastning, indkøbte sagsøgte sækkevognene og instruerede i denne forbindelse de medarbejdere, som udførte slibeopgaver (herunder sagsøger), i, hvordan sækkevognen skulle bruges til at fragte gulvsliberen op og ned.

Sagsøger har været ansat hos sagsøgte siden 19. maj 2014 og har forud for den påståede hændelse den 27. marts 2017 udført lignende arbejdsopgaver med brug af gulvsliberen adskillige gange.

Den omstændighed, at Arbejdstilsynet udstedte påbud adresseret til Malerfirmaet den 31. juli 2017, kan ikke tages til indtægt for, at sagsøgte har planlagt eller tilrettelagt arbejdsopgaven med transport af gulvsliberen på en uforsvarlig og ansvarspådragende måde. Påbuddet kan desuden ikke tages til støtte for, at sagsøgtes instruktion af og/eller tilsyn med sagsøger har været utilstrækkelig.

Sagsøger har modtaget instruktion i udførelsen af arbejdsopgaven sammen med de øvrige servicemedarbejdere i Malerfirmaet. Instruktionen i udførelsen af gulvsliberopgaver er givet kollektivt til de medarbejdere, som udførte disse opgaver.

Det var således unødvendigt at give instruktioner vedrørende den enkelte slibeopgave, særligt henset til at sagsøger, der flere gange før havde slebet gulve i etageejendomme, var bekendt med arbejdsrutinen og desuden allerede var instrueret i at benytte sækkevognen ved løft af gulvsliberen efter behov. Af samme grund vurderes det ikke nødvendigt at føre særskilt tilsyn med sagsøger.

Det gøres desuden gældende, at der var stillet tilstrækkelige og forsvarlige tekniske hjælpemidler til rådighed. Det kan ikke tilregnes sagsøgte som uforsvarligt, at sagsøger undlod at benytte det hjælpemiddel, hun var instrueret i at benytte.

Årsagssammenhæng

Retslægerådet har afgivet to udtalelser i sagen af henholdsvis 23. september 2021 og senest 9. maj 2022.

Med de foreliggende udtalelser fra Retslægerådet bestrider sagsøgte, at sagsøger med fornøden bevisstyrke har dokumenteret, at det er årsagssammenhæng mellem hændelsen på arbejdet og sagsøgers sygemelding og indtægtstab, der danner grundlag for den nedlagte påstand.

Det fremgår udtrykkeligt af Retslægerådets besvarelse af spørgsmål 2, at

Der er ikke påvist fund der kan henføres til en enkeltstående begivenhed, og Retslægerådet skønner, at den beskrevne forløftning mindre sandsynligt (under 50%) er årsag med de senere angivne symptomer de følgende år.

Tilsvarende fremgår det af besvarelsen af spørgsmål C

Dette taler imod, at symptomer er opstået som følge af en enkeltstående hændelse. Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 2.

Herudover fremgår det af besvarelsen af spørgsmål E, at Retslægerådet har vurderet, at de gjorde fund med MR-scanninger ikke kan henføres til nogle af de enkeltstående hændelser, som sagsøger referer til.

Endvidere kan der henvises til besvarelsen af spørgsmål G, hvor Retslægerådet bekræfter, at de af sagsøger beskrevne lænderyg gener er hyppigt forekommende i den danske, voksne befolkning.

Det bestrides således, at der herefter er holdepunkter for årsagssammenhæng, og Retslægerådets seneste besvarelse fra maj 2022 ændrer ikke herpå, idet Retslægerådet i det hele fastholder sine konklusioner.

Sagsøgers opgørelse af kravet

Sagsøgers krav bestrides som delvist udokumenteret.

Sagsøgte fastholder således sin indsigelse mod, at sagsøger har dokumenteret, at sagsøger normalt arbejdede 74 timer per 14 dage (7,44 timer per arbejdsdag) (hvilket danner grundlag for sagsøgers krav på tabt arbejdsfortjeneste).

Sagsøger har således i sin opgørelse af den forventede indkomst (bilag 20, 23 og 37) opgjort sin forventede indkomst uden skaden som 7,4 timer pr. arbejdsdag til en timeløn på kr. 160,00. Hertil kommer 20,95% i SH-betaling og feriegodtgørelse samt 8% i arbejdsgiverbetalt pensionsbidrag.

Der er enighed om, at sagsøgers timeløn var kr. 160,00, ligesom der er enighed om størrelsen af SH-betaling og feriegodtgørelse samt pension.

Det bestrides imidlertid som udokumenteret, at sagsøger uden skaden ville have arbejdet 7,4 timer pr. arbejdsdag, svarende til 37 timer om ugen. Sagsøger var som udgangspunkt ansat til at arbejde 37 timer om ugen, men i realiteten arbejdede sagsøger færre timer.

På baggrund af sagsøgers lønsedler et år forud for den 27. marts 2017 (bilag 22) må det lægges til grund, at sagsøger gennemsnitligt har arbejdet 5,68 timer pr. arbejdsdag pr. 14 dage. Der er således dokumenteret en forventet arbejdstid på 5,68 timer, når bortses fra sagsøgers ikke ubetydelige

sygefravær i året op til den i sagen omhandlede skade. Selv hvis sygetimerne medtages, er der maksimalt dokumenteret en forventet daglig arbejdstid på 6,72 timer.

Der ses her bort fra de 6 lønperioder, hvor der er sket udbetaling fra SH-kort samt feriekort (bilag 22, side 2, 11, 16, 21, 23 og 25).

Det gøres på den baggrund gældende, at sagsøgers forventede daglige arbejdstid skal fastsættes til 5,68 timer, subsidiært til 6,72 timer, jf. bilag B.

Sagsøgte har efter sagsøgers korrektion ved bilag 38 ikke indsigelser vedrørende opgørelsen af *faktiske indkomst* i erstatningsperioden.

Sagsøgte har ingen beregningstekniske indsigelser mod det opgjorte krav på *svie- og smertegodtgørelse*."

Parterne har under hovedforhandlingen nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

Rettens begrundelse og resultat

S [REDACTED] havde på tidspunktet for arbejdsulykken den 27. marts 2017 været udlært maler i ca. 10 år og må derfor betragtes som en erfaren medarbejder, der efter sin egen forklaring tidligere havde slebet gulve. Arbejdsopgaven med at slibe gulvene må betragtes som rutinepræget og S [REDACTED] havde i henhold til sin egen forklaring selv besluttet at medbringe sækkevognen i bilen.

På baggrund af forklaringen fra S [REDACTED], der er understøttet af Arbejdstilsynets påbud af 31. juli 2017, lægger retten imidlertid til grund, at gulvsliberen vejede ca. 25 kg og havde en form, der gjorde det vanskeligt at transportere den op ad trappen med en sækkevogn, hvorfor den måtte løftes manuelt. Dette understøttes af forklaringen fra J [REDACTED], der har forklaret, at han tidligere havde hjulpet en kvindelig malersvend med at løfte en gulvsliber op ad trapper. Videre lægger retten efter forklaringen fra S [REDACTED] og de foreviste fotos af gulvsliberen til grund, at gulvsliberen måtte løftes på en akavet og uhensigtsmæssig måde, hvor S [REDACTED] ikke kunne have sine arme tæt ved kroppen.

Herefter, og efter indholdet af Arbejdstilsynets påbud af 31. juli 2017 sammenholdt med indholdet af AT-Vejledning D.3.1., navnlig pkt. 3.2., 5. og 6., finder retten efter en samlet vurdering, at Malerfirmaet [REDACTED] har handlet ansvarspådragende ved ikke at sikre sig, at gulvsliberen kunne transporteres til lejligheden på første sal på en forsvarlig måde. Dette er understøttet af selskabets efterfølgende beslutning om at afstå fra at udføre arbejde med slibning af gulve på andre etager end stueetager. På denne bag-

grund finder retten, at Malerfirmaet [REDACTED] er erstatningsansvarlig for skader opstået ved arbejdsulykken den 27. marts 2017.

Efter de fremlagte lægelige oplysninger, herunder egen læges og kiropraktors journal, samt de to fremlagte speciallægeerklæringer, finder retten, at S [REDACTED] i perioden efter arbejdsulykken den 27. marts 2017 havde gener og smerter fra sin ryg.

Det påhviler imidlertid S [REDACTED] som skadelidt at godtgøre, at der er årsagssammenhæng mellem arbejdsulykken den 27. marts 2017 og de nævnte gener og smerter.

Retslægerådet har i besvarelsen af spørgsmål 2 udtalt blandt andet, at der ikke er påvist fund, der kan henføres til en enkeltstående begivenhed, og Retslægerådet har vurderet, at den beskrevne forløftning mindre sandsynligt (under 50 %) er årsag til de senere angivne symptomer. Dette er uddybet ved rådets besvarelse af spørgsmål C, hvoraf fremgår blandt andet, at S [REDACTED]s sygehistorik taler imod, at symptomerne er opstået som følge af en enkeltstående hændelse, ved besvarelsen af spørgsmål E, hvoraf fremgår blandt andet, at de på MR-scanningen beskrevne fund ikke er en følge af en enkeltstående begivenhed, samt ved besvarelsen af spørgsmål 8, hvoraf fremgår blandt andet, at der ikke findes kliniske eller radiologisk fund, der kan henføres til en enkeltstående begivenhed. Endelig har Retslægerådet ved besvarelsen af spørgsmål J udtalt blandt andet, at Retslægerådet vurderer, at der ikke er årsagssammenhæng mellem de kliniske og radiologiske fund og det anførte løft.

Derimod må det efter Retslægerådets besvarelse af spørgsmål 4, B, F og G lægges til grund, at arbejdsskaden kan udløse forbigående smerter fra lænderyggen, at S [REDACTED]s forandringer er almindeligt forekommende og også ses hos personer, der har været udsat for et tilsvarende traume, ligesom hendes gener kan opstå spontant.

Videre lægger retten vægt på, at S [REDACTED] ikke henvendte sig til egen læge den 27. marts 2017, men igen gik på arbejde den 29. marts 2017, hvor hun efter sin egen forklaring var udsat for endnu en hændelse, hvorved hun pådrog sig smerter i ryggen, hvorefter hun først den 30. marts 2017 henvendte sig ved egen læge.

Retten finder på denne baggrund, at S [REDACTED] ikke har godtgjort, at der er årsagssammenhæng mellem arbejdsulykken den 27. marts 2017 og de gener, hun nu påberåber sig.

Den omstændighed, at arbejdsskademyndighederne har anerkendt arbejdsulykken som en arbejdsskade efter arbejdsskadesikringsloven og tilkendt S [REDACTED] godtgørelse for varigt mén herfor, kan ikke føre til noget andet resultat. Retten har herved henset til, at forskellen i Retslægerådets og arbejdsskademyndighedernes vurdering af årsagssammenhæng angår spørgsmål af lægefaglig karakter, hvorfor Retslægerådets vurdering efter fast retspraksis må lægges til grund, jf. herved U 2011.1985 H, U 2012.2637 H og FED 2015.29 Ø.

Malerfirmaet [REDACTED]s påstand om frifindelse tages på denne baggrund til følge, idet retten herefter ikke har anledning til at tage stilling til opgørelsen af S [REDACTED]s krav.

Sagsomkostningerne er efter sagens værdi, forløb og udfald fastsat til dækning af advokatudgift med 60.000 kr. eksklusive moms, idet Malerfirmaet [REDACTED] er momsregistreret. Retten har herunder lagt vægt på forløbet af sagens forberedelse, herunder antallet af processkrifter, samt at sagen har været forelagt for Retslægerådet to gange.

THI KENDES FOR RET:

Malerfirmaet [REDACTED] frifindes.

S [REDACTED] skal til Malerfirmaet [REDACTED] betale sagsomkostninger med 60.000 kr.

Sagsomkostningerne bliver forrentet efter rentelovens § 8 a.